UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Canones & receptæ consuetudines mutari non possunt sine dissidio. Observatione canonum concordia retinetur. Consuetudines toleratæ à Pontificibus, ne dissensiones orirentur ex novitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Visual Library

quæsita tueri possint. Eam præscriptionem Concordiæ Sacerdotij & Imperij necessariam esse non existimo: cui sufficiet ut conniventia illa, & benignitas apostolicæ sedis erga Gallicanam Ecclesiam, per singulos quosque Pontifices paci publicæ consulentes, prudentiæ consuetæ officiis continuetur. Attamen non est dissimulandum quid hac in parte à viris doctis sit disputatum. Theologi enim quamplurimi existimant, è sola Papæ tolerantia nec Papæ consensum colligi, nec jurisdictioni ecclesiasticæ præjudicium aliquod inferri: *cùm multa per patientiam tolerentur, quæ si deducta fuerint in judicium, non deberent tolerari*; ut inquit Innocentius III. Quorum verborum sententiam eos assecutos non fuisse viri eruditi contendunt. Etenim certum est è domini patientia legitimam præscribendi caussam præstari, ita ut emenso præscriptionis spatio jus integrum acquiratur: quamvis interim patientia domino non officiat, quin rem suam persequi possit. Quod in caussa Romanæ Ecclesiæ locum habere docet caput secundum de præscriptionibus; cujus sententiam ita concipit Ioannes Andreas: *Taciturnitas Prælati non nocet Ecclesiæ, donec sit præscriptum.* Itaque, ut colligunt illi, è patientia & tolerantia Papæ oritur legitimus titulus, qui perficitur præscriptione. Hoc etiam alio capite Alexandri III. probatur, qui decretam à judicibus delegatis pensionem uni è collitigantibus, quæ summo jure constare non poterat, confirmat, illam tolerando: *Nos eam hoc adhibito moderamine toleramus*, inquit ille. Quæ dicta sunt in genere de tolerantia Papæ, maximè locum habent, cùm ad vitandum scandalum & contentiones cum Principibus, ecclesiasticis juribus connivere videtur. Quia valde interest Reipublicæ, scandala vitari; *cùm nonnulla pro utilitate communi contra juris asperitatem, ex æquitatis mansuetudine tolerari noscantur*, ut verbis Decretalium utar. Vnde Navarro post D. Thomam placuit, ad extinguendas lites, ex quibus scandala oriri solent, justam esse caussam dispensandi in prohibitis & vetitis. Sed de hoc dispensationum genere secundùm mentem veterum, multa dicemus sequentibus capitibus.

Suarez de legib. l. 7. c. 13. n. 12.

C. *Cùm jamdudum*. De præb.

Salgado de supplicatione ad sanct. 1. P. c. 2. n. 207. & seqq.

C. *Nisi essent*. De præb. c. *Ablate*. §. fin. De sent. & re judic.

Navar. in Summa Latina, c. 22. addit. ad num. 85. D. Th. 2. 2. q. 63. art. 2. ad 2.

IX. Constituto in Ecclesia Gallicana Canonum, Decretorum, & consuetudinum receptarum usu, nihil aliud expectandum erit à nostris quàm ut se difficiles & tetricos præstent, si qua, in re gravi, immutatio acciderit. Cùm enim plerisque populis innata sit vetustatis retinendæ cupido, hæc est Gallorum indoles, ut iisdem semper legibus uti velint, quemadmodum jam olim observavit Agathias. Quare cùm prudentes monuerint magnos in Republica fluctus excitari legum receptarum mutatione, dubitandum non est quin ad leges ecclesiasticas hæc regula trahi debeat. Etenim quæ in genere dicuntur de periculo quod ex legibus immutatis sequitur, Augustinus ad consuetudinem ecclesiasticam retulit: *Ipsa quippe mutatio consuetudinis*, inquit, *etiam quæ adjuvat utilitate, novitate perturbat.* Quod potiori jure ad canones referri debet; qui negligi non possunt sine magno dissidio, ut eleganter observat auctor constitutionum apostolicarum: *Hos canones vobis constituimus, Episcopi. Vos autem in iis perseverantes, salvi eritis, & pacem habebitis; non obedientes verò, puniemini, & perpetuum bellum vobiscum geretis, pœnas inobedientiæ debitas persolventes.* Vnde canone XXXIII. apostolico, quo Episcoporum inter se officia præscribuntur, rectè adjicitur, his observatis concordiam retineri; ὅπω γδ ὁμόνοια ἔςαι. Hanc regulam Leo I. eleganter expressit in epistola ad Maximum Antiochenum: *Vniversæ pacis tranquillitas non aliter poterit custodiri, nisi sua canonibus reverentia intemerata servetur.* Vnde videtur hausisse Symmachus Papa quæ ad Episcopos Galliæ scripsit; qui hujus sententiæ memores, viam quæ illis ad concordiam à Summo Pontifice præmonstrata est, quantum fieri potest, sedulò insistunt. *Sedis apostolicæ instituta prædicanda sollicitant*, inquit, *ut de concordia universalis Ecclesiæ, quæ toto orbe diffusa est, pervigili cura tractemus. Quæ tunc præcipuè adolescit, si ea quæ à patribus statuta sunt, ætas subsequens reverenter observet.*

Agath. lib. 2.

Plato lib. 6. de leg. Demosth. in Timocr. Augustus apud Dionem lib. 55. Agath. l. 2.

August. ep. 118. c. 5.

Const. apost. lib. 8. c. ult.

Leo ep. 66.

Symm. ep. ad Ep. Galliæ.

Non incognita fuit hæc antiqua regula Decretalium conditoribus, qui concordiam novitate convelli professi sunt. *Plerunque discordiam pariunt novitates*, inquit Honorius III. Quare Celestinus III. antiquæ consuetudini deferre maluit quàm dissidiis caussam præbere, inducta novitate in provinciam: *In hac parte consultiùs duximus multitudini & observatæ consuetudini deferendum, quàm aliud in dissensionem & scandalum populi statuendum quadam adhibita novitate.* Hac benignitate utuntur quotidie Summi Pontifices erga Ecclesiam Gallicanam: cujus varias consuetudines ideo non convellunt, quia cùm ejus administrationi eas commodas esse videant, etsi aliquando à Decretalium jure descíscentes, malunt dissimulare hoc vulnus, quàm novitate inducta, dissidiis & offensionibus occasionem præbere.

C. *Cùm consuetudinis*. De consuet.

C. *Quod dilectio*. De consang. & aff.